

Jacek *Fiury* Rudnicki

Lyrics
śpiewane
avec
puentą

ISPL Jacek Rudnicki
Szczecin 2015

Jacek *Fiury* Rudnicki

Lyrics
śpiewane
avec
puenta

Wydawca:

ISPL Jacek Rudnicki
ul. Młodzieży Polskiej 8/2
70-774 Szczecin
tel. 601 565 044
e-mail: jacek_rudnicki@mp.pl

Copyright by © Jacek Rudnicki, Szczecin 2015

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetofonowym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

ISBN 978-83-931670-3-6

Opracowanie graficzne, druk:
Soft Vision, Szczecin

W życiu bowiem istnieją rzeczy, o które warto walczyć do samego końca.
(Paulo Coelho)

Fotografia Maciej Olczyk. Design: Dorota Kościukiewicz-Markowska i Agnieszka Szylar

Jakie to są rzeczy? Może w tych tekstach je odnajdziecie? Jaka jest puenta ostateczna? Może ta Franza Schuberta, która jest tekstem do Ave Maria *Zdrowaś Mario, łaskiś pełna, módl się za nami w godzinę śmierci naszej*. To jest puenta, której nie usłyszymy, jeżeli będzie wykonywana dla nas. Będziemy wówczas „zaświatowcami”, jak mawiał Sławomir Mrożek. Puenty zawarte w przedstawianych tekstach dotyczą „światowców”, czyli żyjących. Termin światowiec jak najbardziej odpowiedni, ponieważ w dzisiejszych czasach podróżowanie jest powszechne, w odróżnieniu do poprzedniej epoki politycznej. Nie było łatwo o paszport, a wartość złotego polskiego na Zachodzie była mizerna. Skoro mowa o podróżach, to w tej podróży, a mam na myśli poezję, pieniądze nie są potrzebne, w tym świecie nie funkcjonują. Podobnie w zaświatach wiele zjawisk nie funkcjonuje, i tego właśnie się obawiamy, że nie będzie tam pieczeni z czarnym sosem, flamenco, jazzu, ciepłka, słoneczka, jacuzzi, sauny, piaszczystej plaży, palm, owoców, wina etc., ale też nie będzie wszystkiego złego czego nie wymieniam, ponieważ nikomu nie chcę psuć humoru. Dlaczego miałbym to robić szczególnie w sytuacji, w której mam na to wpływ? I to jest piękne w pisaniu, że możesz pisać co chcesz, jak chcesz, kiedy chcesz i nie pisać czego nie chcesz. Ale (zawsze jest jakieś ale) nie można uniknąć odpowiedzialności za słowa. Zaczynam od ostatniego napisanego tekstu, jest nieco inny od wszystkich, filozoficzny trochę i nie tyle z puentą co raczej z postanowieniem. Powstał w drodze powrotnej z Diesen am Ammersee, miasta artystów, niedaleko Monachium, nad pięknym szmaragdowym jeziorem z widokiem na Alpy. Niebo było piękne i groźne, białe i niebieskie, fascynujące i obiecujące. Pomyślałem sobie, że tam jest bezpiecznie, poza jurysdykcją ludzi, i że tam zbuduję dom w chmurach. Są tam co prawda satelity, serwery i stacja kosmiczna, ale jednak jest inaczej niż w NY, Hong Kongu, Paryżu, Londynie czy Berlinie, jest cicho, jest chłodniej i więcej przestrzeni również w świecie emocji. W tekście pojawia się riff słowny „Himmel, Himmel weiss und blau” na wspomnienie kolorów Bawarii.

NIEBO

Niebo takie malownicze
Płyną po nim smoki
Granatowe i różowe
Złote i stalowe
Czarodzieje i niedźwiedzie
Szarozłote, fioletowe

Niebo takie jest ogromne
Bliskie i dalekie
W słońcu żagle chmur
Z wiatrem pogodzone
Z góry w dół
Z przodu w tył

Niebo wiele ma obietnic
Podgrzewanych słońcem złotym
Nocą gwiazdy światłem srebrnym
Obiecują święty spokój
Tam zbuduję dom
Dla nas będzie on
Himmel, himmel weiss und blau

Fotografia Zofia Goraj

Z wierszem „Światło i cień” kojarzy się wiele historii o jednościach, podobieństwach i przeciwieństwach, jak chociażby dr Jekyll i pan Hyde, czy postacie Jacke’a i Gerta z powieści „Dwa życia i jedna śmierć”. Ta książka dopiero powstaje, jej zamysł jest dualistyczny. Bohater w średnim wieku jest w depresji, nie akceptuje siebie, jest mizantropem, przeżywa lęki, nie może sobie z tym poradzić i postanawia odebrać sobie życie. Nad brzegiem jeziora pod koroną drzew, wśród traw i trzcין z widokiem na pokryte śniegiem jezioro, oświetlone blaskiem księżyca w pełni, połyka ogromną dawkę leków na sen, popija nienormowaną ilością 12 letniej whisky Blair Athol single malt z regionu Highlands ten sposób zerwał kontakt z rzeczywistością jak sądził na zawsze. Po jakimś czasie bohater zaczął jednak odzyskiwać przytomność. Nie bardzo wiedział gdzie jest i co tu robi, ale na pewno nie było to niebo. Powoli dotarło do niego co zrobił, oraz to, że znowu coś mu się nie udało. Z początku chciał wrócić do domu, ale przypomniał sobie, że zostawił „wiersz samobójcy” na wzór japońskich samurajów, w którym wyjawiał zdarzenia uniemożliwiające powrót do domu i do pracy. W tradycji japońskiej śmierć samobójcza była honorowa, oczyszczała z zarzutów samuraja i jego rodzinę, ale musiał to być akt skuteczny. Jedyne co mógł w tej sytuacji zrobić Jacke to odejść i zacząć inne życie. Tak uczynił. Przybył na południe Eurolandii, przyjął imię Gert i zaczął życie od nowa, zaspokajając jednocześnie swoje pragnienia, a chodziło o to, że pragnął być artystą. I tak się stało. Koncertował, prezentował grafikę i performance integralne, wieczory spędzał w nadmorskich tawernach, staromiejskich cafeteriach, zwykle na zewnątrz pod parasolami a temperatura nie spadała nigdy poniżej 15 stopni. Tak było na wyspach szczęśliwych, na Cyprze, Malcie. Początkowo miał kłopoty z alkoholem, źle spał, rano nie czuł się dobrze. Ale pragnienie pracy twórczej wypełniającej go bez reszty wzięło górę, alkohol nie był tak atrakcyjny jak sztuka z wyjątkiem małych zapomnień, które lubił. Umiarkowanie pobudzało wyobraźnię twórczą, ale trzeba było trzymać się zasady. Zasada była taka: nie do południa, nie za dużo i nie mieszać. Szło mu całkiem dobrze, jego śpiew i muzyka były na bardzo satysfakcjonującym poziomie, do tego prezentował twórczość oryginalną, osobistą i prawdziwą. Zarówno dziady krakowskie, paryscy kłoszardzi, intelektualści, srebrne Panie, srebrni Pano wie, egzaltowane Panienci, Młodzieńcy jak i wielu innych mieli duże zadowolenie artystyczne i filozoficzne na jego koncertach. W jakiś sposób radził sobie z utratą siebie jako Jacke’a, nie poradził sobie natomiast z utratą Mia, Pablo i Martell oraz zwierzaków. Właściwie

Jacke'a też nie mógł przeboleć i kiedy dopełnił się wiek filozoficzny, instynkt kazał mu wrócić do miejsca, w którym wszystko się zaczęło. Była noc księżycowa, szedł po tafli zamrożonego jeziora pokrytego białym śniegiem, na skraju cienia olch i świerków. W lesie zamigotały światła domu. Zapukał, kroki, otwieranie zamka, uchylone drzwi, światło i postać Jacke'a. Patrzył na niego nie wydobywając słowa, wykonał gest zapraszający. Tak to był on, taki sam i inny. Jacke nic nie mówiąc cofnął się. Wkrótce usiedli w fotelach przy kominku zwanym szamanem, tym samym, sprzed lat. Milczeli. Jacke otworzył butelkę białego Urban Riesling. Kojarzył mu się młodością licealną, z płytą „Urbanator III” Michała Urbaniaka, z jego, naszym miastem, liceum, dzieciństwem i adolescencją. Zaczęła się rozmowa o życiu, jak się później okazało, ostatnia. O czwartej nad ranem, kiedy już wszystko sobie powiedzieli, zapadła cisza, pozostał w tle tylko biały szum. Patrzyli na siebie ciesząc się, że się odnaleźli, że rozłąkę i wszystko inne mają za sobą. W tej rozmowie zdjęli z siebie grzech życia doskonałego, bo takie nie istnieje, zawsze coś złego się stanie nawet jeżeli tego nie chcemy. Za drzwiami ciche kroki, pukanie, Jacke wstał i otworzył je. Wiedzieli, że to ktoś ważny, ostatni gość, śmierć z obrazów Jacka Malczewskiego. Była piękną kobietą, w najlepszym okresie swojego życia, rzecz by można: obiecującą, zajrzała im w oczy jakby chciała dodać otuchy, po czym zaprosiła ich gestem ręki na zewnątrz, a tam...

ŚWIATŁO I CIEŃ

Noc i dzień
Jestem bliźniakiem
Dobrym i złym
Za dnia się otwieram
W nocy zamykam
Jak kwiat
Świat jeden, dwa?
Pustyni ocean
Razem ma sens
Bardziej, niż osobno
Wczoraj i dziś
Wcześniej i teraz
Ty nie taka sama
Jest Was dwie?
Ja dobry i zły
Czy jest nas dwóch?
To harmonii grzech
Mam bliźniaka
Nie jestem sam
Jestem tu i tam

Fotografia Zofia Goraj

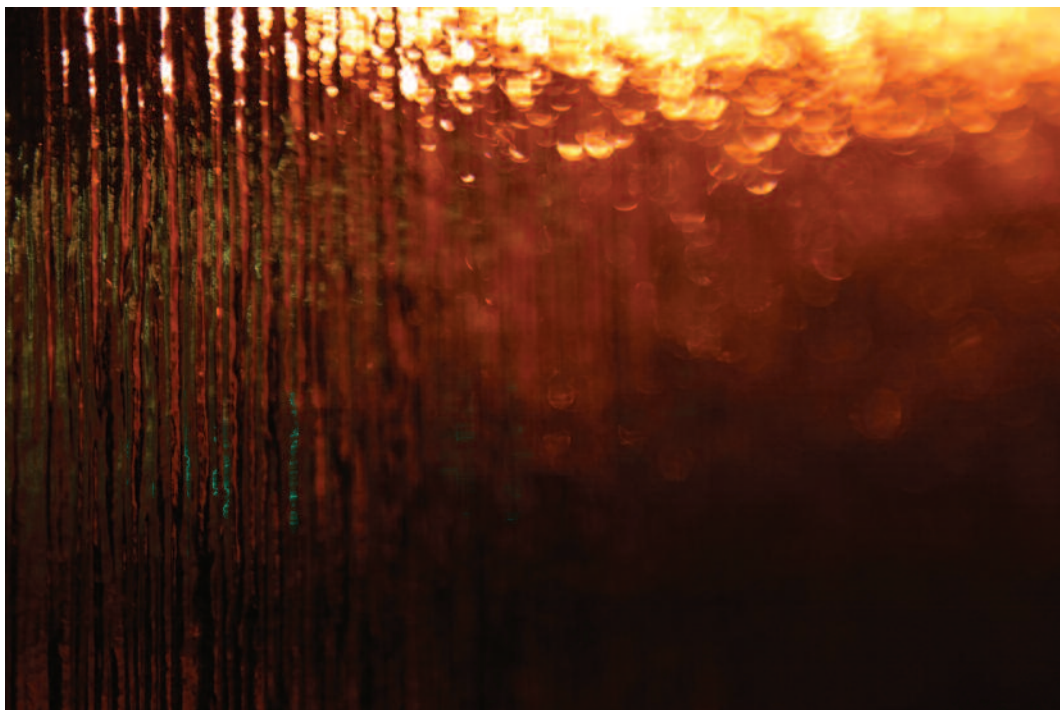
W istocie tekst „Tajemnicy” powstał, kiedy Małgosia zaczęła mówić o śmierci i stwierdziła, że się jej nie obawia, boi się natomiast tego, że będzie się tam błąkać sama nie mogąc mnie znaleźć. Rozczuliło mnie to bardzo, coś bowiem można piękniejszego o przywiązaniu i miłości usłyszeć po trzydziestu latach małżeństwa i tak powstał tekst „Tajemnica”.

TAJEMNICA

Chciałbym wiedzieć jak
Działa cały świat
Bardzo chciałbym
Ale nie wiem
Reguł nie zna nikt
Które światem rządzą
Może nigdy nie poznamy ich
Choć tak bardzo się staramy
Poznać tajemnice życia
Może się nie udać
Poznać nam istotę życia

Jeśli tak się stanie
Cieszymy się tą chwilą
Cieszymy się tym czasem
Który jest nam dany
Cieszymy się tą chwilą
Cieszymy się tym czasem
Życie tajemnicą
Pozostanie

Ty nie pytasz mnie
Czy się rozstaniemy
Tylko martwisz się
Czy się tam znajdziemy
Reguł nie zna nikt
Które światem rządzą
Może nigdy nie poznamy ich
Choć tak bardzo się staramy
Poznać tajemnice życia
Może się nie udać
Poznać nam istotę życia

Fotografia Zofia Goraj

Nie zawsze jest tak poważnie. Bywają przecież miłe rozmowy w kawiarniach, bez lęku przemijania, w niezobowiązującej atmosferze niesamotności. Kawiarnie to specjalne miejsca, w których można prowadzić intymne i ciekawe rozmowy czując wokół atmosferę radosnego życia. Gdzieś umyka samotność, pustka a w ich miejsce pojawia się gwar, zapach kawy i perfum i gra muzyczka, różna, najbardziej lubię jazzową. Nasze Ja staje się publiczne, a jednocześnie pozostaje wyjątkowe, osobiste, jedyne, dzielone z osobą, a którą się rozmawia. Jej, Jego tajemnicze Ja staje się także nasze, jesteśmy dopuszczeni do sypialni życia, nie do końca, ale jednak.

ROZMOWA

W małej kawiarni gdzieś w centrum
Ich dwoje widać przez szybę
Siedzą swobodnie choć czujnie
Ona w sukni koloru piasku
Której prostota urodę podgrzewa
Choć zamiar był może inny
Aromat kawy w sam raz do jej włosów
Toczy się między nimi rozmowa

Biorą w niej udział usta
Biorą w niej udział słowa
Myśli, uczucia, dłonie
A także rozpalone skronie

W małej kawiarni gdzieś w centrum
Ich dwoje widać przez szybę
Siedzą swobodnie choć czujnie
On lekko w przód pochylony
Jakby chciał ukryć przed sobą to
Co za chwilę powie jej sam
Filiżanka już dawno poznała
Tę prawdę z jego ust, a serce
Bije mu szybciej przez nią i kofeinę
Toczy się między nimi rozmowa

Biorą w niej udział usta
Biorą w niej udział słowa
Myśli, uczucia, dłonie
A także rozpalone skronie

W małej kawiarni gdzieś w centrum
Ich dwoje widać przez szybę
Siedzą swobodnie choć czujnie
Filizanki w dłoniach już puste
Napięcie opada powoli
Coraz mniejsze ma znaczenie płęć
Inne uczucia wysunęły się przed chęć
Ciału potrzebna była rozmowa
Brały w niej udział usta, słowa
Myśli, uczucia i dłonie
A także chłodne już skronie

Tekstów o kawiarni jest wiele, oto kolejny o kawiarni „Magnolia” w Milanówku, tuż obok kolei Warszawsko-Wiedeńskiej. Już jej tam nie ma, poszła sobie nie wiadomo gdzie, zabrała szafę grającą, meble na wysoki połysk. Jej miejsce zajęła włoska trattoria „Tajemniczy ogród”. Nie ma już mebli na trzech nóżkach, które nigdy się nie chybczą, nie ma kremu sułtańskiego, może nawet nie ma srebrnych Panów i srebrnych Pań z innej epoki, jest wspomnienie w tym tekście, w tej piosence.

KAWIARNIA MAGNOLIA

Mała kawiarnia na skraju parku
Kolei niegdyś warszawsko-wiedeńskiej
W minionej epoce wybudowana
Ja ta epoka tak wyglądała
W Milanówku zielonym
Kawiarnia Magnolia trwała

Wpadali do niej licealiści
Młodzi Panowie, powabne Panie
Dystyngowani srebrni Panowie
Dystyngowane srebrne Panie
Opowiadali o tym co było
Co jest i co się stanie

Licealiści dyskutowali
Powabne Panie chłonęły uczucia
Srebrni Panowie i srebrne Panie
Pili herbatę, aromatyczną kawę
Czasami do tego, łyżek
Czegoś rozgrzewającego

Przyszłość z terażniejszością
Przeszłość z szafą grającą
Licealiści i zakochani
Srebrni Panowie i srebrne Panie
Cicho szeptali i rozmawiali
O świecie, który kochali

Kawiarnia Magnolia
W zielonym Milanówku

Na tym nie kończą się teksty kawiarniane. Napisałem jeszcze jeden do muzyki Roberta „Robercika” Jarzębskiego. Tekst pogodny, nic wielkiego świata nie objawia, ale czy każdy tekst musi być objawieniem, każde novum rewolucją, każde Ja gwiazdą, niech będzie tym czym jest, naszym życiem. Tekst powstał na wsi w Dominikowie, gdzie kawiarni dzisiaj nie ma – a była, taka z drewnianym gankiem przylepiona do domu właścicieli, inna od tej pod parasolami nad jeziorem, której też już nie ma i całkiem inna od tej przed sklepem Pani Danki.

KAWIARNIANA MUZYCZKA

Kawiarniana to muzyczka
Do espresso i do mleczka
Do spojrzenia przewlekłego
Do marzenia wieczornego
Do myślenia tak o niczym
I do myśli błyskotliwych
Do deseru z owocami
La petit Campari

To muzyczka kawiarniana
Nie rozprasza, nie pogania
Można słuchać jej do rana
Może istnieć nie słuchana
Gdy dotykasz mnie ramieniem
Zapominam, że istnieje
Gdy opuszczasz mnie na chwilę
Ona wraca i jest przy mnie

Po północy i nad ranem
Letnia noc jest ciągle z nami
W ciszy lasu zatańczymy
Tango z polnymi kwiatami
Zanim ranek nas rozdzieli
Padną słowa pożegnania
Pozostaną w moich myślach
Ty i muzyczka kawiarniana

Z kawiarnią kojarzy się czekolada. W chwilach małej melancholii sięgamy po nią, daje chwilę głęboko słodkiego zapomnienia, rozkosznej słodyczy wypełniającej usta, pieszczącej język, nasycającej zmysły katatonicznie. Skutecznie odwraca je od zmartwień, po tym jeszcze jedna tabliczka z chilli, miętą, orzechami i marcepanem.

CZEKOLADA

Dobre, inne znów mniej
Dni z nadzieją lub bez
Małe depresje, uśmiechu ślad
Jasno na zewnątrz a w środku cień

Chcę zrobić coś, szczególnie gdy
Smutek przydusza mnie
Je neux pas chill (Nie mogę wyluzować)

Czekolady gorzki smak
Całkiem w ustach zmienia się
Z twardej miękka, z gorzkiej słodka
Approivoisé chat prédateur (Oswojona kotka)

Kłopoty jak były tak są
Mniej już z obchodzą mnie
Endorfin więcej, kłopotów mniej
Peu doux et heureux (małe słodkie cieszty)

Kiedy zniknę, zamienię się w nic
Tylko najbliżsi dostrzegą ten fakt
I kiedy żegnać będą już mnie poczują
Saveur aigre-douce (gorzko-słodki smak)

Jednak nawet czekolada nie zawsze wynagrodzi pewne przykre doświadczenia, porażki. Czasami sięgamy po wódeczkę, ostatnio coraz częściej po środki uspokajające, leki przeciwdepresyjne, narkotyki. W czasie gdy pisałem tekst „Góralu czy ci nie żal” dominowała góralska herbatka, w której pięćdziesiąt procent stanowił dziewięćdziesięcio procentowy spirytus, a po upiciu ze szklanki jakiejś części dolewało się spirytus, jej moc rosła z każdym łykiem. W końcu zaczynał się śpiew powodowany tęsknotą góralską do Tatr i góralki Halki: „Góralu, czy ci nie żal, Góralu, wracaj do hał”. W tym czasie tekst zaczął mi się kojarzyć z Karolem Wojtyłą, Papieżem Janem Pawłem II; On tęsknił za Podhalem a ja za Nim, wrażenie na mnie robił ogromne. A tak naprawdę był to tekst o chłopaku, którego dziewczyna nie chciała. Trudno, nie jest możliwe wszystkich chcieć, a tym bardziej mieć. Odrzucony ruszył w miasto w poszukiwaniu zapomnienia.

GÓRALU, CZY CI NIE ŻAL

Nie minęło wcale mi
To uczucie, którym Ty
Nie chcesz darzyć lub nie możesz mnie
Jaka szkoda, że tak jest
Niecierpliwość w oczach Twych
Nie pozwala dłużej mi
Zostać z Tobą w tym pokoju
Zostać z Tobą w tym nastroju

Jestem sam, no to co?
Jest mi źle, niewielkie zło
Muszę wstać narzucić płaszcz
Krótkie cześć, zostałem sam
Mały spacer, jakiś bar
Jedna whisky, kelner – jeszcze raz
W mieście wieczór, pełno świateł
Jest mi lepiej, idę dalej

Góralu, czy ci nie żal
Góralu, wracaj do hal
A Góral na to Wam odpowie
Ja to wszystko Panowie ...

Muszę powiedzieć, że wielu moim kolegom ta piosenka przynosiła ukojenie, szczególnie w kłopotach małżeńskich. Chyba niczego nie rozwiązywała, tylko pomagała ukoić żal. Ale mijały lata, a ja i Małgosia ciągle byliśmy razem. Zauważali to przyjaciele, studenci i pytali „Jak można kochać tyle lat”, pytali czy możliwa jest miłość, fascynacja jedną osobą przez całe życie i tak powstała piosenka. Nie mówiąc o szczegółach odpowiedziałem pytaniem na pytanie.

JAK MOŻNA KOCHAĆ TYLE LAT

Jak można kochać, tyle lat aż tak
Jakby jak na zawsze się zatrzymał cały świat
Noce gorące w pochmurne dni
Kwitnące łąki w pustynie z kamienia
Wszystko się zmienia, tylko nie my

Jak można żyć w zachwycie sobą, mimo wad
Jak można kochać, bezustannie pragnąc tak
Pomimo smutków, depresji złych
Gwałtownych kłótni, za które wstyd
Pomimo wszystko, jesteśmy My

Kłopotów nam nie było brak, ani łez
O nie wszystkich Ty wiedziałaś, ja pewnie też
Chwile szczęśliwe, ich słodki smak
Płynęły z ust wzdłuż naszych ciał
Świat z uniesienia wirował nam

Kiedy mówiłaś mi, że robię coś nie tak
Wierzyłem Ci, bo wiem, że wolisz moje lepsze ja
Potem Ci byłem wdzięczny, że
Zahamowałaś to co we mnie złe
Nie pozwoliłaś bym skrzywdził się

Płynie wciąż żaglowiec nasz
Żagle mu wypełnia wiatr
A horyzont jest taki sam
Chociaż już opłynęliśmy świat

Czy przeżyjemy jeszcze raz tyle lat
Bez względu na to jaki będzie wokół świat
Czy będę patrzył na Ciebie tak
Jak bym Cię widział pierwszy raz
Pod parasolem z samych gwiazd

Przyszłość nieznaną nam odkryje kiedyś czas
Za tą przyszłością jakaś inna czeka nas
Nie rozpleciemy naszych rąk
Nieważne jak daleko stąd
Pozostaniemy razem Ty i Ja

Fotografia Zofia Goraj

Zawsze jednak i wszędzie, również w życiu dwojga pojawia się jakiś chochlik, co przedstawiłem w tekście „Inwigilacja” do muzyki opartej na klasycznym bluesie, który grałem z gitarzystą basowym Maurycym Przybyłowiczem, który na razie gitarę odłożył na bok, ale Miles Davis też przez pięć lat nie grał, ale w końcu powrócił do muzyki w wielkim stylu, czego Maurycemu życzę.

INWIGILACJA

I było coraz gorzej
Gnębiło mnie, to fakt
Bez przerwy czułem wzrok na plecach Twój
Śledziłaś mnie, jak mogłaś
Szpiegować mnie aż tak
I dniem, i nocą, i o świcie, cały czas

Nie mogłem nawet myśleć
Bo we mnie byłaś też
Żandarmie mój, nie mogłem Ciebie znieść
I żeby się uwolnić
Palnąłem sobie w łeb
I to był ten najgorszy wobec Ciebie gest

Myślałem już, że spokój
Przyniesie nam ten strzał
A nadal jest tak samo, z tym, że teraz ja
Za tobą skrycie zdążam
Notuję każdy krok
Przenikam Cię od środka i patrzę w każdy kąt

W sytuacjach trudnych zwykle najlepiej jest wyznaczyć sobie nowy cel. Wyznaczenie terminu realizacji przymusza do działania, aktywność dosyć skutecznie zaciera kłopoty, które w ostateczności idą w niepamięć. Tak było z tekstem „Pusta rama do obrazu”, kiedy to trzech malarzy założyło grupę artystyczną „Od wtorku” bo był właśnie wtorek, coś z tego wyszło, tworzyli razem, indywidualnie, ale związani ze sobą byli mocno. Jeden z nich, Jurek Gumiela, już nie żyje. Malował serie obrazów w jednym zamyśle tematycznym, po dziesięć lub dwanaście. Te obrazy ewoluowały by w końcu zdefiniować się całkowicie; zwykle ostatni był najlepszy, stanowił zamknięcie poszukiwań. Wojciech Zieliński maluje dużo i ciągle poszukuje nowych form, technik, tematów, maluje coraz piękniej i dojrzalej. Ryszard Szymański jest moim przyjacielem z czego jestem dumny. Jego grafiki są bardzo dobre, czy to „Pogoń i ucieczka”, czy ta na wspomnienie ojca i oficyny z dzieciństwa, czy wreszcie ogromne *ab ovo*, źródło życia.

PUSTA RAMA

Pusta rama do obrazu
Cicha jak najbielsza biel
Nic nie mówi, bo i po co
Skoro żyć czasami ciszą też się chce

Pusta rama do obrazu
Bez postaci, sprzętów, barw
Nic nie mówi, bo nie może
Puki ruchem pędzla ust jej nie otworzę

Pusta rama do obrazu
Nie jest jeszcze orgią barw
Nie jest światłem, ani dźwiękiem
Tylko plama białą, niczym więcej

Ale od wtorku wiele będzie zmian
Ale od wtorku lepiej będzie nam ...

Resztę tekstu po wielokropku pomijam, aby każdy, mógł dopisać swoje postanowienia, pragnienia, plany, zamierzenia. Mówi się, że podróż zaczyna się, kiedy ją planujemy. Bez planów, marzeń zapewne nie będzie nic.

Swojego czasu dużą popularnością, również dzięki Annie Koprowicz, Dorocie Zamolskiej i Radiu Szczecin cieszyła się piosenka „Ty i Ja”, ujmująca w swojej prostocie i czułości wobec nas, którzy jesteśmy i usiłujemy przeżyć nasze życie jak najpiękniej. Mamy tylko siebie, ze swoimi wadami, ci inni, lepsi są gdzieś indziej, nigdy ich nie zobaczymy.

TY I JA

Mój prywatny, całkiem niepozorny świat
Taki mały pełen osobistych wad
Musi starczyć mi i Tym co ze mną są
Musi starczyć mi na dobro i na zło

Twój prywatny, całkiem niepozorny świat
Taki śliczny, pełen osobistych wad
Musi starczyć Ci i tym co z Tobą są
Musi starczyć Ci na dobro i na zło

A do tego te berbecie małe dwa
Dla nich my to cały, wielki świat
Musi starczyć im, nim własny będą mieć
Musi chronić je od chmurek i od łez

Nasz prywatny, całkiem niepozorny świat
Taki mały, pełen osobistych wad
Musi starczyć nam i tym co z nami są
Musi starczyć nam, na dobro i na zło

Ty i ja i nasze światy dwa

Fotografia Zofia Goraj

Można powiedzieć, że jestem marzycielem, jak każdy z nas. Nawet jeżeli jesteśmy realistami, pragmatykami, to nie przestajemy marzyć. Marzenia są piękne, przyjazne, ciepłe, odczarowują rzeczywistość, a przecież są rzeczywistością, istnieją, coś na podobieństwo VR – *virtual reality*. I tak powstała piosenka dla Johna Lennona.

LENNON

Lennon, Lennon jak Ci w górze jest
Czy porywa Cię anielski śpiew
Nie okrywaj smutkiem Boskich bram
Śpiewaj z nimi jak śpiewałeś nam

Swoim sercem, duszą swoją graj
Przecież tam nie jesteś całkiem sam
Wokół pełno ludzi, których On
Wezwał wcześniej pod niebieski dach

Graj im Lennon tak jak grałeś nam
Tej muzyki nie słyszeli tam
Tutaj zostawiłeś tego w bród
Damy sobie radę, Lennon, graj

*You may say I'm a dreamer,
but I'm not the only one.
I hope some day you'll join us,
and the world will be as one...*

Szkoda, że daleko jesteś tak
Szkoda, że to całkiem inny świat
Ty nie możesz do nas, Lennon, przyjść
Ale my do Ciebie przecież tak

Oprócz realnego świata istnieje też półrealny świat w snach. Co się tam czasami nie dzieje? Bywa, że budzę się z ulgą, że to był tylko sen, ale i z żalem, że już się skończył. Prawa moralne panują tam nieco inne niż w realu i to jest pociągające, chociaż budzi niepokój. Może też zdarzyć się, że ktoś będzie chciał zamienić jawę na sen. Ale to nie jest łatwe.

SEN

Często miewam fantazyjne sny
Śnię o wszystkim o czym marzę, i
Co bym przeżyć pragnął jeszcze raz
Co możliwe tylko w snach

Mogę latać w moich snach jak ptak, i
Szybować nad lasami jak
Piękny orzeł, dumny jastrząb, wolny ptak
Ale tylko, ale tylko w moich snach

Śnię, śnię, śnię ...

Mogłem kochać z jedną Panią się we śnie
Choć widziałem ją przez chwilę, może dwie
Jaką piękną ma ta Pani twarz
Jak to dobrze, że to było tylko snach

Bywa, że koszmarne miewam sny
Że zabiłem kogoś mi się śni, i
Ogarnia czarna rozpacz mnie
Całe szczęście, że to tylko sen

Co by było, gdybym nie mógł śnić
Gdybym tylko jawą musiał żyć
Co bym zrobił ze swoimi marzeniami, co
Tego nie wiem, wiedzieć nie chcę, bo

Śnię, śnię, śnię ...

Fotografia Zofia Goraj

Wracam do tej nieznaej, z jawy i ze snu. Marzenia senne o zabarwieniu erotycznym, fantazje grzeszne? Ile jest na świecie osób, z którymi moglibyśmy spędzić życie, a nigdy ich nie poznamy. Oni i My poznamy kogoś innego, równie pięknego i wartościowego, który nam odpowiada całkowicie, to kwestia charakteru, tolerancji. Dlatego mijamy się na ulicy, w parku, w teatrze wymieniamy przelotne spojrzenia, w których jawi się akceptacja wzajemna i życzenia dobrego życia, z Tym, Tą, którzy są przeznaczeniem innych i trochę naszym.

NIEZNAJOMI

Ty i ja

Między nami świat

Ty i ja

Między nami czas

Między nocą a dniem

Między jawą a snem

Między tobą, między mną

Czas i przestrzeń leżą lekką mgłą

Czuję Cię
Jak zapachy traw
Lubię Cię
Jak wyobraźni świat

Jeszcze nie
Nie oddalaj się
Chwilkę stój
Ten czas jest teraz Mój

Nie znam Cię
Między nami świat
Nie znasz mnie
Między nami czas

Fotografia Zofia Goraj

Są wiersze, monologi z zamiarem podobnym jak w twórczości Rap, melorecytacji. To wokalna ekspresja, słowna wokalizacja na tle muzyki ilustracyjnej w bardzo różnej formie rytmicznej i muzycznej. Element kultury afrykańskiej, współcześnie hip-hopowej powstały w latach 70. ubiegłego wieku wśród Afroamerykanów. W konsekwencji rap stał się odrębnym nurtem w muzyce rockowej. Wiersz, tekst powstał do kompozycji Warsaw Metro. Sam pomysł muzyki pojawił się w trakcie podróży z centrum Warszawy na Kabaty, do firmy Elmiko. Samochodem zajęłoby to co najmniej godzinę, albo dwie, metrem 25 minut. Siedzę w wagonie metra i słyszę jak przed kolejną stacją szyny pod naciskiem hamujących stalowych kół śpiewają, *iiii ooo jjjj aaa*. Zapamiętałem frazę G/F/E/C, wprowadziłem jako leitmotiv dodałem stukot kół kolejki, bity rockowe z lat 60-tych i 70-tych i powstał klimat muzyczny metra w Warszawie. Zosia Goraj dodała do tego zdjęcia i tak powstał clip Warsaw Metro. Na scenie dodawałem efekty z Korga Coassillatora i śpiewałem tekst w konwencji Rapu;

WARSAW METRO

I'm flying through the sky

I'm flying through the silver night

I'm flying through thy abyss space

It's so easy

It's no cold

It's no dark

Outside spark

In tunnel cramped

It's so easy flying underground

It's my Metro Warsaw life

Jednym z dominujących tematów tekstów jest czas. Czas jest interesujący szczególnie w wymiarze przemijania, ale nie tylko. Ma swoją filozofię. Kiedy jesteśmy młodzi, jeszcze wszystko przed nami. Po 50. roku życia: „Over the Hill”, niemal wszystko za nami. Szczęśliwi czasu nie liczą, nieszczęśliwym czas się dłuży bardzo.

CZAS

Chciałbym aby dzień
Nie skończył się o północy
Aby noc się nie skończyła
Abym wiecznie patrzył w Twoje oczy
Zło co miało przyjść nie przyjdzie
Przyszłość stanie o północy
A Demony te z przeszłości
Będą bez przyszłości
Jak w cyfrowej animacji
Świat się kręci wokół nas
My nieruchomi

Czas robi kręgi małe większe
Patrzy, nęci
My zakłęci
Czas traci czas
Już nie dokonuje żadnych zmian
Kiedy zdarzeń mu zabrakło
To pozostał całkiem sam
Bezczynny
Nie dokonuje żadnych zmian

PŁYNIE CZAS

Czy pamiętasz jak to było wówczas tam
Jakbyś zresztą to zapomnieć miał
Przecież byłeś wówczas taki sam
Trochę młodszy, jakie to znaczenie ma

Ta ulica to drzewo ten dom
Tutaj śmiecie, tu Zamek, tam złom
Tu znów śmiecie, a tam jakiś blichtr
Tu patyna, tam marmur a tu kit

Płynie czas, płynie czas
Zmienia wiele wokół nas
Płynie czas, płynie czas
Zmienia wiele także w nas

Jak pomieścić w sercu szczęścia dwa
Pierwsze, że się kocha, drugie, że się ma
Jak pomieścić w sercu nieszczęść sto
Tego nie mów, nic nie zmieni to

When I'm walking many miles alone
When I'm walking so far from Home
From San Pedro to Huntington Park
It was near but that not so far

Where this time, where this time, where this
Has gone?

Otóż wiem i nie wiem. Na tym polega życie, że wszystko jest ulotne, jest i nie ma, życie jest realnym snem.

Jest taka chińska przysłowia, jeśli chcesz być szczęśliwy trzy miesiące to się zakochaj, jeśli chcesz być szczęśliwy trzy lata do ożeń się, jeśli chcesz być szczęśliwy do końca życia, załóż ogród.

SAD

Jabłoń, obok grusza
Śliwa, dalej wiśnia
Drzewa czereśni, kwiaty aronii
Agrest czerwony i biały

Piękny jest sad
Pod niebem niebieskim
Rozgrzany słońcem
Na kolorowej łące
W maju wszystko kwitło
Widok był radosny
Rankiem przyszedł mróz
Podkradł się po cichu
Wiele kwiatów zmarzło tej wiosny

Wiśnie były pierwsze
Wiśnie i czereśnie
Pierwsze trochę kwaśne
Drugie trochę słodkie
W słońcu i porannej rosie

Jabłek było dużo
Patrzec było miło
Smaczne i chrupiące
Na gałęziach i na łące
Które weźmiesz pierwsze w rękę?

Piękny jest sad ...

Wonderful world
Under sunny sky
Amazing garden
With fiesta of lovers

Teksty zaangażowane zawsze wydają woń naiwności, są smutne, przecinek ponieważ nasze marzenia o świecie idealnym nigdy się nie spełniają. Gdyby miały się spełnić, przecinek musieliśmy zmienić znaczenie słowa „idealny”. Jednym z takich tekstów jest „Chciałbym”

CHCIAŁBYM

Chciałbym, żeby jabłoń urodziła przyszłego lata

Chciałbym jej owoców soczysty poczuć smak

Chciałbym pod jej chłodem w cieniu gałęzi spać

Chciałbym porozmawiać z nią tak jak z kobietą

Chciałbym w przyszłym roku swemu dziecku kupić zabawkę

Chciałbym rzucić psu swojemu suchy patyk do zabawy

Chciałbym razem z żoną oglądać sklepowe wystawy

Może kupię Ci coś takiego, że zabraknie nam na życie

Widziałem kiedyś siedzących wspólnie nad liściem
Radzących o tym jak uratować go od choroby
Był tam Mahomet, Jezus i Wisznu
Człowiek, prezes, bankier i dwóch pacyfistów

Niedługo na świecie odbędą się powszechne wybory
Do głosowania dopuszcza się psychicznie chorych
Może ich obłąd i inny sposób patrzenia
Będzie dla nas normalnych zagrodą zbawienia

Czy będzie tak?

Podobnym tekstem jest „Paszport do przyszłości” napisany dla dzieci chorych i zagrożonych wojną, nędzą, przemocą. Takie teksty niewiele zmieniają jak się wydaje, ale może trochę, w kimś, gdzieś?

PASZPORT DO PRZYSZŁOŚCI

Smutnych nie mów słów
Smutnych nie miej oczu
Nigdy nie osłabiaj mej nadziei
Każdej nocy i każdego dnia
Przy mnie blisko bądź
Łatwiej mi gdy jesteś blisko przy mnie
Ukryj lęk i przytul mocno mnie
Jeszcze wczoraj nie wiedziałem
Że zło może dotknąć także mnie
Jeszcze wczoraj nie widziałem, że
Że naprawdę mogę potrzebować Cię
Jesteśmy światłem, dla Ciebie też
Światłem nadziei na każdą noc, na każdy dzień

Tak wiem, że mogę i na zawsze to zapamięć
Jeśli wiem, że kochasz mnie
Mam cudowną moc kochania
Mam cudowną moc zapominania
O tym co złe, o tym co boli mnie
Każdy dobry gest, każdy uśmiech Twój
Budzi we mnie nowe, piękne życie
Jesteś światłem i nadzieją moją
Jesteś lekiem samotności
Jesteś mym paszportem do przyszłości
Wypowiedzmy je, magiczne słowo to
Wypowiedzmy je, miłość niech stanie się
I odsunie lęk
Łatwiej mi gdy jesteś przy mnie
Każdy dobry gest, każdy uśmiech Twój
Budzi we mnie nowe, piękne życie

Fotografia Zofia Goraj

Jak widać jest to historia tragiczna, trudno w niej o romantyzm, łatwiej o miłość, która jest kluczem do świata idei w sytuacjach trudnych, ostatecznych. Sytuacją ostateczną dla człowieka jest śmierć, ale czy jest to w całości sytuacja ostateczna? W tej historii nie do końca, a do tego ma zakończenie całkiem romantyczne.

DOM

Był sobie dom, wokół drzewa i klomb
Krzewy i kwiaty, alejki, rabaty, Ona i On
Duży pies, mały kot
A wszystko to otaczał płot

Był sobie dom, schody, podcień i drzwi
Malutki hall, kuchnia i stół
Na lewo sypialnia z widokiem na front
Na krzewy i kwiaty, alejki, rabaty

Rano wstawanie, ciepłe śniadanie
Spacer, po pracy sprzątanie i pranie
Praca w ogrodzie, wśród
Krzewów i kwiatów, alejek, rabatów

Nocą się kładli w sypialni od frontu
Snuli swe plany od lata do lata
Niepostrzeżenie się postarzeli
I we wszechświecie cichutko zniknęli

Ktoś kupił dom z sypialnią na front
Gdzie rozmawiali i snuli plany
Wkrótce zrobili z sypialni kwiaciarnię
I sprzedawali kwiaty, na rabaty

Fotografia Zofia Goraj

Piękna historia, nieprawdaz? Ale są też historie z innej strony życia. Wesole, smutne, niezapomniane, zapomniane, przykre, miłe, zaskakujące, kulinarne no i filmowe. W kinie wszystko może się zdarzyć. W tym wypadku byłem na filmie „Saturday Night’s Fever” z muzyką Bee Gees i Johnem Travoltą w roli głównej. Muzyka górowała niewątpliwie, chociaż główny aktor miał świetną rolę. Najbardziej zafascynował nie jego taniec, ale malutki epizod w sklepie z farbami. Był tam subiektem i sprzedawał te farby, ale z jakim wdziękiem, zaangażowaniem, uśmiechem. Służył ludzkości w taki sposób, w jaki miał sposobność. Nie każdy może być premierem, „Jak to długo tym premierem trzeba być” kuplet z Kabaretu Starszych Panów . Prawdę mówiąc premier bez narodu nie ma racji bytu, a sklep z farbami i subiektem w środku? No właśnie, nie wiadomo: nie ma rządu - jest chaos, jest rząd – jest dyktatura demokracji. Wielu usiłowało tę demokrację czymś innym zastąpić, ale się nie udało, porządek musi być jak w sforze wilków. Chyba chciałbym być wilkiem. Dlaczego? Nie bałbym się śmierci, odwetu za niezawinione zdarzenia, byłbym całkowicie oddany przewodnikowi stada, któremu bym ufał, lub byłbym całkowicie oddany sforze jako jej przewodnik. Słuchałbym symfonii lasu, to piękna muzyka. Nigdy, nikogo nie skrzywdziłbym. Gdybym był głodny zjadłbym jakieś inne zwierzę „ale to nic osobistego”.

FASCYNACJA W KINIE MDK

W naszym mieście dziś

Amerykański wyświetlać będą film

Stałem cały dzień

Nim los do kasy kina dopchnął mnie

Wreszcie zaczął się
Na jawie przeżywany wielki sen
Zespół gra Bee Gees
Travolty sztyblet w reflektorze lśni

Wszystkie moje myśli, wrażenia, sny
Popłynęły z muzyką Bee Gees
Światło, rytm i blask, Travolty szyk
Popłynęły z muzyką Bee Gees

O jak chciałbym raz
Na tej scenie, choć raz ostro dać
Och jak chciałabym
Choć raz w życiu taką gwiazdą być

Skoro już byliśmy w kinie, to teraz pójdziemy do teatru. Nie ma tam efektów na miarę tych z filmu Avatar, ale jest magia żywa. Zupełnie inna od magii kina.

IMMORTAL THEATER

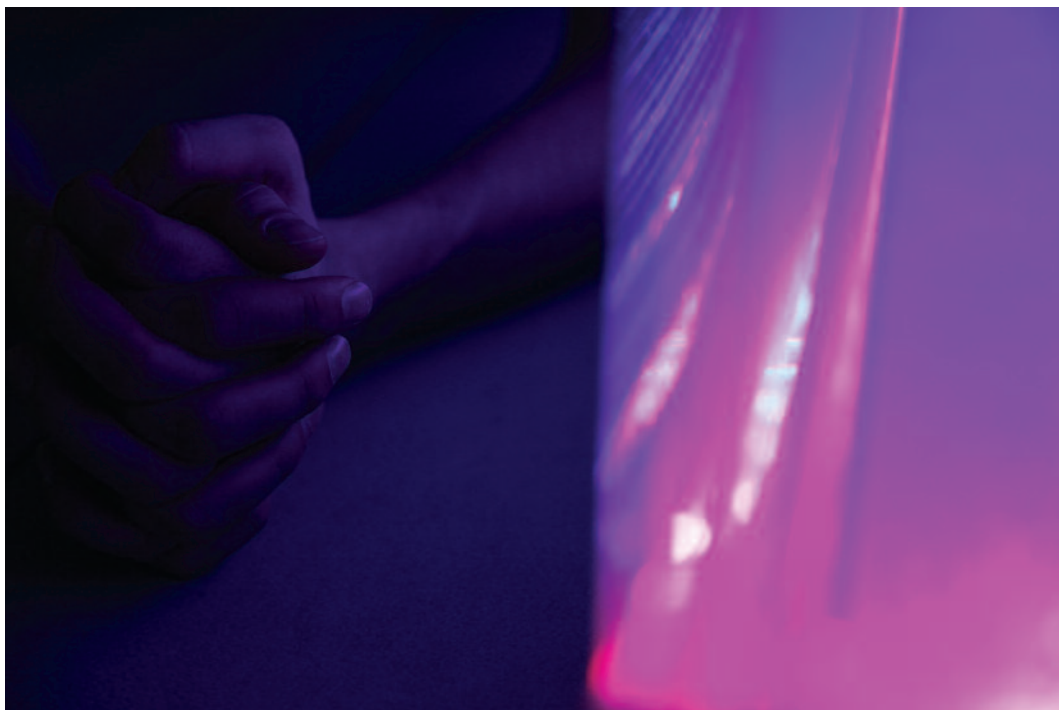
There is a place in which I can
Imagine life in a different shape
There is space for many forms
For my thought, my soul

In temple court line of tough
Enrichment my fantasy life
And I can have cloud cuckoo land
And I can fly through dark nights

It's not the same like real life
But Shakespeare verse die hard
So many words and lot of events
Will still exist to the end of the world

Sentences old but still are new
Support us since ages through
In spite of age they still teach us
The theater is immortal life

Fotografia Zofia Goraj

Wkrótce – choć nie od razu – zrozumiałem, że sztuka żyje własnym życiem, jest również osobnym bytem i nie musi karmić się sławą, pieniędzmi, nagrodami, dumą, zachwytem, chociaż tym może najbardziej. My nie tworzymy sztuki, ona jest, tylko ją odkrywamy. Sztuka jest kapryśna, ocena subiektywna. Szalenie trudno jest wyłowić z oceanu twórczości wartościowe. To budzi frustracje. Wielu twórców traci wiarę, członkowie zespołów oskarżają się wzajemnie o brak sukcesów i odchodzą, próbując solowej kariery, co się udaje albo nie. Czasami wracają do siebie. Na ten temat przytoczę fragment tekstu dla „Sklepu z Ptasimi Piórami” napisanego w jakąś rocznicę. Nie cały tekst, ale fragment. Podobnie jak nie przedstawiam wszystkich tekstów jakie napisałem, ponieważ są albo słabe, niedojrzałe lub stanowią coś w rodzaju lamentu osobistego. Smutne, przykre, chociaż na pewno prawdziwe. Ale takie jest życie. Jestem coraz mądrzejszy, bo czytam, coraz dojrzały, bo doświadczam, bardziej subtelny i wyrafinowany, otwarty bo mogę sobie na to pozwolić, ja się już spełniłem, jedyne czego chcę to wspierać innych. Nie muszę o nic ani z nikim walczyć, jedynie z własnymi słabościami, niedoskonałościami. „Nie żądam sławy, nie pragnę zmian” jak napisał Bolesław Leśmian.

DZIĘKUJĘ

Więc dziękuję, dziękuję Wam
Za te lata wspólnych spraw
Za te sceny, za te nuty
Za te stroje, za przeboje
Za te piwa, za wódeczki
Za pikantne te ploteczki
Za te wszystkie wspólne sprawy
Za pociechę, za nadzieję

Czasami złość
Czasami ktoś
Czasami coś
Dzieliło nas
Na krótki czas

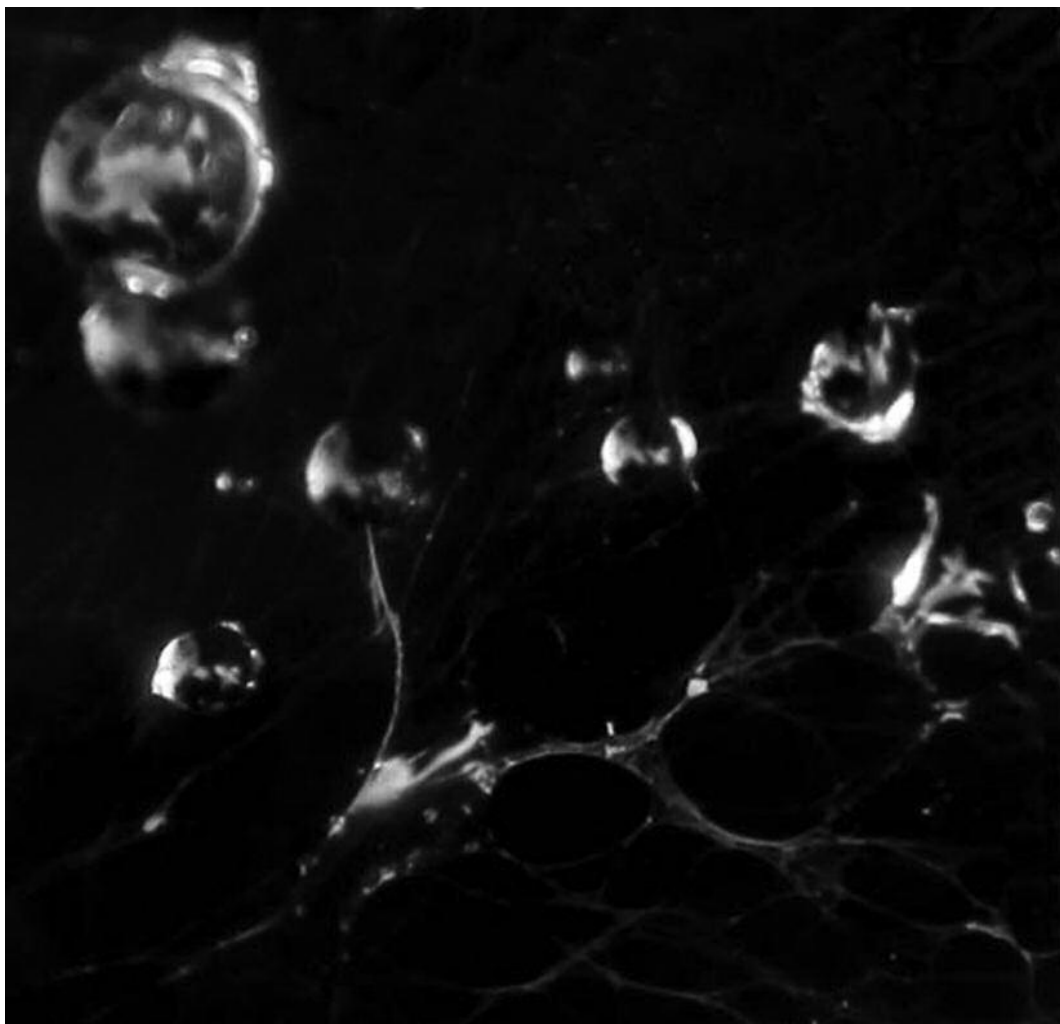
A jednak nikt

Nie zgubił nut

Nie zgubił fraz

Nie rozsypał nut

Więc dziękuję ...

Fotografia Zofia Goraj

W końcu okazało się, że wszystko ma swój koniec. I wobec takiego rozwoju wydarzeń dajmy sobie dobre myśli, przyjazne gesty. Dajemy sobie tyle ile możemy. Czasami się zdarza związek do śmierci, ale nie ta cecha jest najważniejsza, najważniejsza jest idea, jej powstanie, trwanie. Można zatrzeć granicę życia i śmierci jak w „Pavenie dla zmarłej infantki” jednym z dzieł Maurice Ravela. Tytułu utworu upatrywano w opowieściach matki jego cyt. „ożywiających niejednokrotnie wyobraźnię twórczą kompozytora, wśród których mogła znaleźć się i ta o dawnym obyczaju, rytualnych tańcach w katedrze w Sewilli wokół zmarłej księżniczki”. Ravel nie wyjaśniał znaczenia tytułu, cyt. „Charakter utworu przyrównywał do tańca małej księżniczki hiszpańskiej z obrazu Diego Velazqueza, a nie żałobnego lamentu”. W tym utworze wykonywanym w równym rytmie, bez afektu zaciera się granica pomiędzy śmiercią infantki a jej tańcem na dworze. Taka jest intencja poezji: przezwyciężyć śmierć albo ożywić ją. „What if it’s rained?” Cóż z tego, że pada? „She makes me certain that I can fly”. Ona dała mi pewność, że potrafię latać. Tak Paul McCartney dodał nam skrzydeł. Niemożliwe? Oczywiście, że nie, a jednak tak. To właśnie jest potęga sztuki. Dlatego jest obecna w naszym życiu, czasami jest naszym życiem.

Wreszcie na sam koniec chcę powiedzieć, że jeżeli istnieje początek to wieńczy go koniec „Finis coronat opus”, do którego właśnie dotarliśmy. Nasze życie ma swój początek i koniec, dobre i złe strony, szczęście i cierpienie, zdrowie i chorobę, sukcesy i porażki. To cecha immanentna i jednocześnie grzech harmonii. Czy moglibyśmy wyjść poza jej zaklęty krąg?

SPIS TREŚCI

JACEK RUDNICKI

Nie będę zamieszczał swojego CV ponieważ sądzę, że liryki i zdjęcia mówią o mnie więcej niż słowa. To mniej więcej tak jak z napisami na nagrobku, nie ma sensu umieszczać tytułów, zasług ani listy publikacji z Impact Factor. Może jakieś jedno lapidarne słowo? Ale jakie? Po nas pozostaje pamięć, wrażenie, wspomnienie, tęsknota. Nawet po śmierci jesteśmy źródłem siły i pocieszenia dla tych, których pozostawiliśmy. Oni widzą nas lepiej, może dlatego, że z daleka. Na zdjęciu nie widać mojej twarzy tylko jej odbicie w twarzy Prezydenta. Tak też jest w istocie, jesteśmy nie tylko tacy jakimi siebie widzimy, ale takimi jakimi nas inni widzą, a tych obrazów jest znacznie więcej. Patrzymy sobie w oczy bo one są zwierciadłem innego widzenia, innej prawdy. Nie potrzeba wówczas słów, spojrzenie wiele mówi, należy tylko patrzeć.